Пам’яті професора Рихарда Улдиса Зумента

11 грудня 2008 року передчасно пішов з життя відомий вчений і фахівець у галузі геодезії, інженерної геодезії і землеустрою з Латвії Рихард Улдис Зумент. Він народився 14 серпня 1944 року у волості Заубе в Латвії. Шкільні роки пройшли в селищі Таурупе. Навчався в технікумі, Ризькому політехнічному інституті і Латвійській сільськогосподарській академії, землевпорядний факультет якої закінчив на відмінно.

З 1978 до 1982 року Рихард Улдис Зумент навчався в аспірантурі Київського державного університету імені Тараса Шевченка під керівництвом професора В.М. Сердюкова У 1981 році Рихард Улдис Зумент у Львівському політехнічному інституті захистив дисертацію і йому був присвоєний науковий ступінь кандидата технічних наук, а у 1987 році ВАК СРСР присвоїв йому вчене звання доцента. У 1992 році Ризький технічний університет присвоїв Зументу ступінь асоційованого професора, доктора інженерних наук (Dr.Sc.Ing.).

За радянських часів Зумент працював на різних інженерних і керівних посадах, зокрема був керівником республіканського управління геодезії і картографії в Латвії і завідувачем кафедри в Латвійській сільгоспакадемії.

У перші роки незалежності Латвії реалізується мрія Зумента – він створює геодезичне підприємство SIA “LATGEO”, яке виконує інженерно-геодезичні і топографічні роботи, займається кадастром і землеустроєм. Зументу вдалось створити висококваліфікований творчий колектив. Майже всі працівники продовжували свою освіту, більшість одержали звання магістра.

Рихард Улдис Зумент активно займався фаховою громадською роботою. З 1998 до 2004 року він був Президентом Латвійської асоціації геодезії і картографії. Значну увагу Президент Зумент приділяв розширенню міжнародних зв’язків між геодезистами України і Латвії, за що одержав звання і фахову відзнаку “Почесний геодезист України”.

Рихард Улдис Зумент – автор майже сотні наукових статей, монографій і навчальних видань. Він учасник багатьох міжнародних науково-технічних конференцій, конгресів, симпозіумів. У період з 2000 до 2006 років він був членом Президії Академії наук Латвії.

Пішов з життя талановитий і енергійний науковець, фахівець і високопорядна людина. Пам’ять про Рихарда Улдиса Зумента навічно залишиться в наших серцях.

Редакційна колегія збірника наукових праць
“Сучасні досягнення геодезичної науки та виробництва” **Друзі і колеги**

Пам'яті професора Любомира-Володимира Барана

З сумом повідомляємо, що 3 квітня 2009 р. після важкої хвороби пішов з життя відомий вчений в галузі геодезії, професор звичайний Вармінсько-Мазурського університету (Польща, Ольштин), доктор габілітований, дійсний член Польської академії наук Любомир-Володимир Баран.

Професор Баран народився 27 вересня 1937 року в с. Снятин, яке розміщене біля м. Червонограда. Після війни воно потрапило за межі України, а саме на територію Польщі, а його мешканці, що були українцями, були депортовані в ході операції "Вісла" в теперішнє Вармінсько-Мазурське воєводство. Тут розпочалося навчання в початковій сільській школі, потім в ліцеї. З дитинства був допитливим та старанним учнем, тому отримував тільки високі оцінки. В 1955 р. став студентом факультету геодезії і картографії Варшавської політехніки. І тут вже з перших курсів проявив схильність до дослідницької праці. Став активним членом студентського наукового гуртка. Запуск перших супутників Землі викликав великий ентузіазм серед студентів і багато з них активно долучилась до спостереження ШСЗ. Серед студентів, які брали участь в цих спостереженнях, був Любомир Баран. На нього звернули увагу, бо він виділявся схильністю до обдумування та аналізу отримуваних результатів спостережень. Тому часто робив доповіді на засіданнях студентського наукового гуртка. Тоді з'явились і перші його публікації. Навчання успішно закінчив в 1960 р.

У цьому самому році у Вармінсько-Мазурському університеті (колишня Академія Агротехнології) організовувався факультет геодезії та планування територій. І тут розпочав трудову діяльність на посаді наукового співробітника випускник Варшавської політехніки Л. Баран. Він доклав багато зусиль, щоб 1961 р. відкрити станцію спостережень ШСЗ і мати можливість продовжити свої наукові дослідження. Результати досліджень дали можливість написати і вже в 1966 р. захистити на Вченій раді Варшавської політехніки докторську дисертацію. У 1972 році на підставі поданої на розгляд цієї Ради наукової роботи йому присуджено науковий ступінь доктора габілітованого, в 1976 р. Л. Баран отримав звання доцента, а в 1987 р. – професора. З 1994 р. він став членом-кореспондентом Польської академії наук (ПАН), з 2003 р. членом Президії ПАН і з 2003 р. – академіком ПАН. Був членом багатьох міжнародних геодезичних організацій: Міжнародної асоціації геодезії, представником Польщі в Раді Міжнародного союзу геодезії і геофізики (1995–2007), головою дослідницьких груп № 1.59 (1992 – 95) і № 1127 (1991) .

У 1991 р. професор Л.-В. Баран став почесним членом Міжнародної асоціації геодезії (IAG), в 2000 р. доктором Honoris Causa Вроцлавської сільськогосподарської академії, в 2005 р. – почесним професором Варшавської політехніки.

Відповідно до досягнень в науковій роботі змінювалися і його посади у Вармінсько-Мазурському університеті. Його неодноразово обирали деканом факультету геодезії і планування територій (1969–1975, 1975–1978, 1978–1981, 1992–1999), а у 1975–1978 рр. був продеканом цього факультету. Від 1981 р. до 1984 був проректором, а від 1984 до 1987 – ректором цього університету. Крім цього, професор Баран був завідувачем кафедри вищої геодезії і фотограмметрії (1969–1970), завідувачем кафедри геодезії (1970–1976), заступником директора (1983–1984) і директором (1976–1983, 1989–1993) Інституту геодезії і фотограмметрії.

Спектр проблем, якими займався професор Л.-В. Баран і в яких має видатні досягнення, дуже широкий. Він розробив методику врівноваження

мереж просторової тріангуляції, побудованої за результатами синхронних фотографічних спостережень ШСЗ, дослідив точність просторової супутникової трилатерації. Впроваджував супутникові методи в геодезію і геодинаміку, використовував супутникову систему NAVSTAR/GPS для дослідження іоносфери та її впливу на точність визначення положення пунктів на земній поверхні.

Професор Л.-В. Баран був прекрасним педагогом. За час своєї педагогічної діяльності від не тільки викладав на високому науково-технічному рівні такі предмети, як топографія, спосіб найменших квадратів, математична картографія, вища геодезія, геодезична астрономія, але також видав багато навчально-методичних посібників. Студенти напряму "Геодезія" усієї Польщі користуються підручником "Теоретичні основи опрацювання результатів геодезичних вимірювань", який був виданий 1983 р. і перевиданий 1999 р. і вже є потреба в новому його перевиданні. В ньому є оригінальні трактовки низки питань опрацювання результатів геодезичних вимірювань.

Працюючи в Польщі, професор Л.-В. Баран ніколи не приховував свого українського походження, що вимагало громадянської відваги і високо цінилося його колегами-поляками. Він завжди цікавився діяльністю українських науковців-геодезистів. Був активним членом конференцій, симпозіумів, конгресів, які проводились на Україні, на яких виступав завжди з дуже цікавими і змістовними доповідями. Він також брав безпосередню участь в наукових спостереженнях, які велись в Українських Карпатах.

Ми втратили видатного вченого, а також товариша, який завжди поспішав з допомогою, сприяв тісним контактам з Україною не тільки польських вчених, але і вчених з інших країн. Пам'ять про нього назавжди збережуть всі, хто його знав.

Редакційна колегія збірника наукових праць
"Сучасні досягнення геодезичної науки та виробництва" **Друзі і колеги**